

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

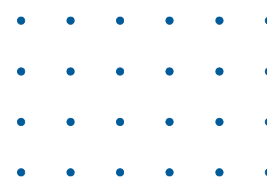


ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка.....	2
СТИПЕНДІАЛЬНА ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОГРАМА NADIYA 2026	2
СТИПЕНДІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР.3	
НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ДОСЛІДНИКІВ: ІНСТРУМЕНТ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ	
УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ	4
2. Документи міжнародних організацій.....	5
ОЕСР: ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ	5
ОЕСР: ЕКОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	6
ОЕСР: ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	7
ОЕСР: ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ЗМІЦНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	7
ОЕСР: КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ПРОМИСЛОВИХ СТРАТЕГІЙ	8
3. Корисні новини України та світу	9
НАВЧАЛЬНИЙ ВІЗИТ ДО ФІНЛЯНДІЇ.....	9
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ПІД ТИСКОМ КОПІРАЙТУ: НОВА ДИСКУСІЯ ЩОДО	
ДОСЛІДЖЕНЬ, ДАНИХ ТА ШІ.....	10
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РЕЄСТР ЗАХИЩЕНИХ ДАНИХ	11
92% СТУДЕНТІВ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ШІ: ЯК УНІВЕРСИТЕТАМ НА ЦЕ РЕАГУВАТИ?	12
ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	
«ІНФОРМАЦІЙНО-ВИМІРЮВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ»	13
«ТИХА» ТОКСИЧНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ: ЧОМУ АКАДЕМІЧНА СИСТЕМА ІГНОРУЄ	
ЗЛОВЖИВАННЯ	13
ЯК УНІВЕРСИТЕТИ МОЖУТЬ ЗАХИЩАТИ ТА СПРИЯТИ АКАДЕМІЧНІЙ СВОБОДІ.....	14
ШІ-ЛЕКТОРИ ТА «ЖИВІ» НАСТАВНИКИ: НОВА МОДЕЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	15
«ФАЛЬШИВІ» СТУДЕНТИ Й ВІЗОВІ РИЗИКИ.....	16
ЯК ПРАЦЮВАТИ З ВІДКРИТИМИ ДАНИМИ.....	17
НАЦРЕПОЗИТАРІЙ ЗАПРОШУЄ ДОСЛІДНИКІВ ТА ОСВІТЯН ДО РОБОТИ З НАБОРАМИ	
НАУКОВИХ ДАНИХ	17
4. Наукові заходи	18
ЗАПИТАЙ У ДАНИХ	18
ЦИФРОВЕ АГЕНТНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ ДО СТРАТЕГІЧНОГО	
ПЛАНУВАННЯ.....	19
ПРОЗОРІСТЬ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	19
ВІД ГРАНТУ ДО ВПЛИВУ	20

ПРОЗОРІСТЬ ЗАМІСТЬ КОРУПЦІЇ	20
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЗМІНЮЄ АРХІТЕКТОНІКУ НАВЧАННЯ.....	21
ЯК СТВОРЮВАТИ ДОСТУПНІ ЦИФРОВІ СЕРВІСИ	22
ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗЯХ ҐРУНТОЗНАВСТВА, АГРОХІМІЇ ТА ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	22
БІОГРАФІЧНЕ ЗНАННЯ У СУСПІЛЬНОМУ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ Й ДУХОВНОМУ ПРОСТОРІ	23
ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ.....	23

1. Гранти, міжнародна підтримка



СТИПЕНДІАЛЬНА ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОГРАМА NADIYA 2026



Французький інститут в Україні оголосив про старт відбору на стипендіальну програму NADIYA. Її мета - об'єднати провідні французькі інженерні школи та українських дослідників з метою підтримки короткострокових наукових стажувань у Франції для видатних українських науковців у сфері інженерних наук. Пріоритети: матеріалознавство та інженерія матеріалів (властивості матеріалів і поверхонь, нанотехнології, сучасні композитні матеріали); біотехнології та біоінженерія (застосування у сфері охорони здоров'я, агропродовольчої галузі, екологічних наук, біоінженерії та біопроектів); геонауки та довкілля (управління ґрунтовими та мінеральними ресурсами, технології очищення забруднень, екологічне відновлення); сталий розвиток енергетики та енергетичний перехід (відновлювана енергетика, системи накопичення енергії, оптимізація енергоспоживання); агрономія та ветеринарні науки (стале сільське господарство, управління агропродовольчими ресурсами, здоров'я тварин, вплив екологічних змін на аграрні екосистеми); інноваційні технології та перспективна цивільна інженерія, аеронавтика; кібербезпека та цивільні ядерні дослідження; будівництво та цивільна інженерія. Взяти участь можуть українські дослідники, що мають науковий ступінь PhD або навчаються в аспірантурі, працюють в Україні, активно залучені до наукової діяльності в одному з визначених пріоритетних напрямів, належать до української академічної або науково-дослідної установи, володіють англійською та/або французькою мовою. Переможці конкурсу отримають щомісячну

стипендію (від 1704 до 2055 євро); забезпечення проживання, покриття транспортних витрат; медичне страхування. Заявку на участь можна подати до 7 червня 2026 року.

Детальніше: <https://institutfrancais-ukraine.com/etudier/bourses/nadiya>,
<https://lpnu.ua/sites/default/files/2026/5/14/news/36364/open4ua-national-forum-os-and-advancing-ra-program.pdf>,
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdBps2NCHQMyzpvpoD2E9YWqgEKiqNUls8wsxtPKcc54aQXeg/viewform>,
<https://nrfu.org.ua/news/stypendialna-doslidnyczka-programa-nadiya-2026/>,
https://www.instagram.com/institutfrancais_ukraine/p/DYW_cuxshNo/

Фото: НФД

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР



Проект RIFF оголосив про старт програми фінансової підтримки професійного розвитку керівників української дослідницької інфраструктури. Йдеться про надання стипендій для найуспішніших учасників програми «Executive Master in Management of Research Infrastructures» (EMMRI) у 2026-2028 роках. Це спеціалізована магістерська програма з бізнес-адміністрування, присвячена управлінню дослідницькими інфраструктурами. Програма реалізується Міланським університетом Бікокка, передбачає здобуття 60 кредитів ЄКТС та триватиме 18-ть місяців (з листопада 2026 року до травня 2028 року). Взяти участь у Програмі можуть фахівці, які працюють у сфері дослідницьких інфраструктур або безпосередньо залучені до їхньої діяльності: представники центрів колективного користування науковим обладнанням, національних наукових центрів, державних лабораторій, органів і структур, пов'язаних з управлінням, фінансуванням або підтримкою дослідницьких інфраструктур. Заявку на участь можна подати до 31 липня 2026 року.

Детальніше: <https://riff.muni.cz/news/scholarships-for-ukrainian-research-infrastructure-professionals-in-the-executive-master-in-management-of-research-infrastructures-programme>, <https://emmri.unimib.it/>,
<https://nrfu.org.ua/news/programa-emmri-stypendiyi-dlya-ukrayinskyh-fahivcziv-u-sferi-doslidnyczkyh-infrastruktur-u-ramkah-programy-dlya-kerivnykiv-z-upravlinnya-doslidnyczkymy-infrastrukturamy/>

Фото: скріншот

НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ДОСЛІДНИКІВ: ІНСТРУМЕНТ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ

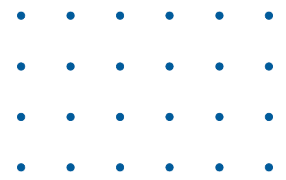


Міністерство освіти і науки України повідомляє про створення Національної системи дослідників України як механізму індивідуальної підтримки українських науковців і молодих учених. Міністр освіти і науки наголосив, що наука стає сферою, де дослідника оцінюють за реальними результатами його роботи у будь-якій галузі досліджень і держава має підтримати та заохотити науковців, а особливо молодих учених, залишатися та працювати в Україні. Нацсистема дослідників буде прозорим, конкурентним та орієнтованим на результат механізмом, який з 2026 року забезпечить державними стипендіями у розмірі 10 тис. гривень на місяць 2650 найкращих дослідників, половину з яких становитимуть молоді учені. НСД працюватиме через цифровий модуль у Національній електронній науково-інформаційній системі. Дослідники самостійно подаватимуть інформацію про свої результати, а оцінювання базуватиметься на автоматизованій перевірці даних із використанням наукометричних баз, відкритих реєстрів та інших верифікованих джерел. Система формуватиме окремі рейтинги за науковими напрямками, а також загальний рейтинг і рейтинг молодих учених. Такий підхід має забезпечити справедливі умови оцінювання та підтримки для різних категорій дослідників. Також НСД стане першою повною цифровою базою українських учених, яка міститиме інформацію про науковий профіль дослідника, його професійну експертизу, напрями досліджень, кар'єрний статус і результати діяльності. Концепцію Національної системи дослідників України та план її реалізації затвердив уряд, також було ухвалено Методику рейтингування і Порядок надання державних стипендій.

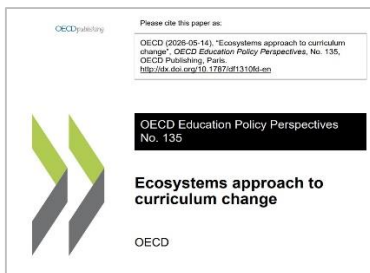
Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-stvoriue-natsionalnu-systemu-doslidnykiv-instrument-personalnoi-pidtrymky-ukrainskykh-naukovtsiv>

Фото: МОН

2. Документи міжнародних організацій



ОЕСР: ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ



Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний матеріал «Екосистемний підхід до зміни навчальної програми» із серії «Перспективи освітньої політики». У ньому зазначається, що реформа навчальних програм є однією з найскладніших змін в освіті з політичної та інституційної точки зору. Зусилля з перепроєктування

та упровадження таких змін часто не виправдовують очікувань, що відбувається не через похибки загального бачення або технічного дизайну, а внаслідок складності екосистем, у яких реформи реалізуються. Тиск з боку соціальних, економічних та технологічних змін впливає на вимоги до навчальних програм (наприклад, вимагає включення таких компонент, як цифрова грамотність, глобальна компетентність, соціально-емоційні навички), але додавання нового контенту переважує навчальні програми без належного покращення освітніх результатів. Багато країн формують концепції, орієнтовані на майбутнє, які охоплюють цифрові, персоналізовані, міждисциплінарні та гнучкі навчальні програми, але проблеми із їхнім упровадженням зберігаються. Відповідно відбувається відставання у впровадженні оновленні навчальних програм. Компетенції XXI століття, такі як критичне мислення, широко включені до навчальних програм, але зміни на практиці відбуваються повільніше, ніж очікувалось. Застосування екосистемного підходу означає розроблення та запровадження навчальних програм з використанням принципів якісного проектування з одночасною орієнтацією на поточний стан і своєчасним реагуванням на запит і підтримку усіх зацікавлених сторін. Екосистема – це мережа учасників, відносин, процедур, ресурсів та інфраструктур, що охоплює кілька рівнів. У документі описані екосистемні стратегії, які підвищують шанси на успіх: неупереджений багатосторонній діалог для забезпечення легітимності; зміцнення свободи дій; використання колективного впливу; узгодження педагогіки, оцінювання та стандартів. Екосистемний підхід не спрощує реформу, а підтримує взаємозалежності, зміцнює узгодженість, ретельність, цілеспрямованість, довіру та адаптивність, збільшуючи ймовірність того, що розроблені навчальні програми дадуть відповідний результат.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/ecosystems-approach-to-curriculum-change_df1310fd-en.html,
<https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/05/ecosystems->

[approach-to-curriculum-change_d8ddc141/df1310fd-en.pdf](https://doi.org/10.1787/df1310fd-en.pdf),
<https://doi.org/10.1787/df1310fd-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЕКОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА



Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Екологічні показники сільського господарства в країнах ОЕСР 2026: ключові тенденції та аналітика». У ньому відображаються основні тренди екологічної ефективності сільського господарства країн-членів ОЕСР за період 1990–2023 років на тлі підвищеної уваги до стійкості сільськогосподарського сектора. Агроекологічні показники ОЕСР забезпечують порівняність на міжнародному рівні, що слугує основою для формування рішень, спрямованих на довгострокові позитивні зміни у використанні ресурсів та екологічних результатів сільського господарства. База даних охоплює ключові аспекти агроекологічної стійкості в частині використання землі, води та інших ресурсів, викидів парникових газів та аміаку, балансу поживних речовин та біорізноманіття сільськогосподарських тварин. Вона є надійним і достовірним джерелом даних для оцінювання екологічної ефективності, аналізу тенденцій, виявлення проблем, критичних точок, що потребують покращення екологічної ефективності. Експерти констатують, що хоча більшість країн-членів ОЕСР збільшили своє сільськогосподарське виробництво в період з 1990 по 2023 рік, екологічні показники сільськогосподарського сектора показали неоднозначні результати: загальний рівень викидів парникових газів суттєво не знизився, хоча багато країн покращили управління поживними речовинами та знизили інтенсивність викидів. Втрата біорізноманіття залишається серйозною проблемою, особливо в районах з інтенсивною сільськогосподарською діяльністю.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/environmental-performance-of-agriculture-in-oecd-countries-2026_5bbd8f58-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/05/environmental-performance-of-agriculture-in-oecd-countries-2026_20a1b508/5bbd8f58-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/5bbd8f58-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ



Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний огляд «Вивчення англійської мови як іноземної в країнах PISA». У ньому зазначається, що англійська мова стала ключовим елементом суспільної взаємодії, обміну технологіями та розвитку ринку праці. Багато культурних продуктів (фільми, музика, сайти новин) все частіше споживаються саме англійською мовою, навіть там, де вона не є основною розмовною мовою. Англійська домінує в наукових публікаціях та є основною мовою даних, що використовуються для навчання моделей штучного інтелекту. Значна частка вакансій (навіть у країнах, де не розмовляють англійською мовою) вимагає певного рівня володіння англійською. З огляду на це, PISA-2025 включила до напрямку оцінювання знань іноземних мов необов'язкове оцінювання англійської як іноземної. Двадцять одна країна взяла участь у цьому варіанті оцінювання, результати якого будуть доступні у 2027 році. Презентовані в документі дані показують, що системи освіти реагують на вивчення англійської по-різному. Деякі надають пріоритет ранньому початку, інші – більш інтенсивному навчанню пізніше, що впливає на кінцевий рівень володіння мовою та майбутні академічні, професійні й громадянські можливості учнів.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/learning-english-as-a-foreign-language-across-pisa-countries-and-economies_a704eee2-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/05/learning-english-as-a-foreign-language-across-pisa-countries-and-economies_2c68f972/a704eee2-en.pdf, <https://doi.org/10.1787/a704eee2-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ЗМІЦНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ



Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Передовий досвід зміцнення державної власності» із серії «Документи ОЕСР з питань політики у бізнесі та фінансах». У ньому зазначається, що відповідальне, підзвітне та сумлінне управління державними підприємствами за допомогою належного корпоративного управління має важливе значення для забезпечення їхнього вкладу в конкурентоспроможність, економічну стійкість і сталий розвиток. Досягнення названих цілей починається з ясності щодо того, чому і як держава діє в ролі власника. Державна політика щодо власності є політикою високого рівня: формує правову основу, визначає цілі, структури управління, механізми нагляду на засадах загальнодержавного підходу. Наразі приблизно половина країн, опитаних ОЕСР, має узгоджену

політику щодо власності. Експерти описали основні компоненти ефективної політики щодо власності: обґрунтування державної власності, механізми управління, які розмежовують ролі та обов'язки держави та державних органів управління, механізми реалізації, моніторингу та оцінювання. Вони підкреслюють важливість прозорості та підзвітності, що реалізується через публічне розкриття інформації та публікацію звітності. Дедалі більше країн інтегрують принципи стійкості та сумлінності у свої практики управління власністю. Розроблення політики щодо власності здійснюється поетапно. Він починається з визначення цілей на основі національних пріоритетів, за яким йдуть консультації для збору позицій зацікавлених сторін. Потім політика щодо власності розробляється на основі чітких очікувань та принципів управління. Підтримка на найвищому рівні має вирішальне значення для забезпечення легітимності. Публічне розкриття інформації про політику підвищує прозорість, а її реалізація повинна контролюватись за допомогою зведеної звітності та зовнішнього оцінювання для підвищення підзвітності. Ефективна реалізація політики щодо власності вимагає надійного нагляду та чітких показників ефективності. Ця політика має гнучко адаптуватись до змін, зберігаючи послідовність в управлінні. Дотримуючись цих рекомендацій уряди можуть забезпечити прозорість, підзвітність та відповідність своєї практики державної власності цілям державної політики.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/good-practices-for-strengthening-state-ownership_b5afe67e-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/04/good-practices-for-strengthening-state-ownership_cf134832/b5afe67e-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/b5afe67e-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ПРОМИСЛОВИХ СТРАТЕГІЙ



Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Кількісна оцінка промислових стратегій у 20-ти країнах ОЕСР: тенденції та пріоритети» із серії «Документи ОЕСР з питань науки, технологій та промисловості». У ньому здійснено аналіз витрат на промислову політику за період 2019-2023 років, визначено масштаби та спрямованість промислової політики урядів Канади, Чилі, Чеської Республіки, Франції, Німеччини, Данії, Ірландії, Ізраїлю, Італії, Кореї, Латвії, Литви, Нідерландів, Словенії, Швеції, Туреччини, Сполученого Королівства та ін. Встановлено, що підтримка промислової політики в країнах-членах ОЕСР суттєво розширилась останнім часом, з акцентом на підтримку бізнес-інвестицій в основний капітал, енергетичний перехід, захисту від цінового шоку на енергоносії у 2022-2023 роках. Загальні витрати у вигляді грантів та податкових

пільг у відсотках до ВВП зросли в середньому з 1,34% у 2019 році до 1,55% у 2023 році, зокрема - витрати на гранти - з 0,58% до 0,74% ВВП, податкові пільги - з 0,76% до 0,81%. Найбільше зростання грантової підтримки зафіксоване в Чехії, Угорщині та Словенії, тоді як лідерами у наданні податкових пільг були Туреччина та Сполучене Королівство. Використання фінансових інструментів залишалося загалом стабільним (0,92% ВВП). Уряди запровадили 40 нових схем підтримки у 2022 році та 44 у 2023 році, але більшість політик було розроблено до 2019 року на тривалий термін.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/quantifying-industrial-strategies-across-20-oecd-countries_0e3ab6dd-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/05/quantifying-industrial-strategies-across-20-oecd-countries_9366b253/0e3ab6dd-en.pdf,

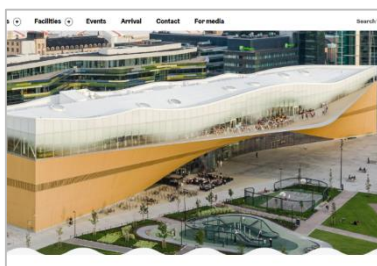
<https://doi.org/10.1787/0e3ab6dd-en>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу



НАВЧАЛЬНИЙ ВІЗИТ ДО ФІНЛЯНДІЇ



ВГО «Українська бібліотечна асоціація» оголосила старт конкурсу по відбору учасників навчального візиту до Фінляндії, що відбудеться у жовтні 2026 року. Програма поїздки передбачає знайомство з роботою Національної бібліотеки Фінляндії та відвідування Oodi Library - однієї з найсучасніших бібліотек Європи, що стала символом бібліотечних та соціальних інновацій. Участь у конкурсі можуть взяти молоді бібліотекарі віком до 35 років зі стажем роботи в бібліотеці не менше 3-х років, які є індивідуальними членами «Української бібліотечної асоціації», знають англійську мову. Організатор бере на себе оплату транспортних витрат (авіапереліт), проживання у Гельсінкі, а також медичне страхування. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 28 червня 2026 року.

Детальніше: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5476-konkurs-na-uchast-u-navchalno-profesiinii-poizdtsi-do-helsinki-finlandiia-zhovten-2026-r>

Фото: скріншот

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ПІД ТИСКОМ КОПРАЙТУ: НОВА ДИСКУСІЯ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ, ДАНИХ ТА ШІ

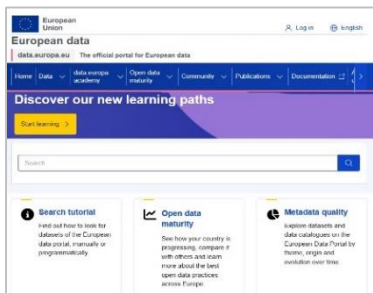


На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Бенджаміна Вайта «Максималізм щодо авторського права стримуватиме дослідницько-орієнтовану цифрову економіку». У ній розглядаються наслідки політики авторського права для розвитку штучного інтелекту, цифрових технологій і наукової діяльності у Великій Британії. Автор зазначає, що британський уряд після тривалих консультацій щодо регулювання штучного інтелекту та авторського права вирішив відкласти остаточні рішення для додаткового збору доказів. Дискусія навколо ШІ та копірайту є значно складною, ніж буквальне протиставлення технологічних компаній та індустрії розваг. Сучасна цифрова економіка значною мірою залежить від можливості аналізувати великі масиви інформації. У Великій Британії навіть організації, які мають законний доступ до матеріалів, часто змушені отримувати додаткові дозволи для машинного аналізу текстів і даних. Це створює серйозні бар'єри для розвитку досліджень, інновацій і технологічного підприємництва. Ряд країн Азії (зокрема - Сінгапур, Японія, Індія, Південна Корея) наразі активно адаптують власне законодавство про авторське право до потреб цифрової економіки та розвитку ШІ. Вони прагнуть створити більш гнучкі механізми використання даних і захищених авторським правом матеріалів для машинного навчання й цілей проведення наукових досліджень. Проблема ліцензування даних для навчання AI-моделей є надзвичайно гострою: система добровільного ліцензування може посилювати домінування великих технологічних компаній, які мають достатньо ресурсів для придбання прав на використання великих масивів даних. Натомість малі компанії, стартапи й дослідницькі організації можуть опинитися у менш вигідному становищі. Існує ризик обмеження різноманіття навчальних даних для штучного інтелекту. Адже не виправдано жорсткі обмеження у цій сфері можуть звужувати доступ до інформації та підвищувати ризик упередженості ШІ-систем через недостатню репрезентативність даних. Бенджамін вважає, що американський принцип fair use – найкраще рішення, як і створення систем обов'язкового ліцензування, які б ураховували масштаби й характер діяльності організацій в епоху даних та ШІ. Для університетських і медичних досліджень використання матеріалів у ШІ-розробках не повинно супроводжуватися додатковими ліцензійними платежами. Політика авторського права дедалі більше впливає не лише на розвиток культурної сфери та медіа, а й на науковий розвиток в цілому, упровадження інновацій та конкурентоспроможність держав. У ширшому контексті стаття порушує питання про те, як поєднати захист прав авторів із потребами дослідницько-орієнтованої цифрової економіки.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/opinion/copyright-maximalism-will-stifle-research-intensive-digital-economy>

Фото: pixabay.com

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РЕЄСТР ЗАХИЩЕНИХ ДАНИХ



На офіційному порталі європейських даних European Data опублікований матеріал «Європейський реєстр захищених даних: дані державного сектору у вас під рукою». У ньому йдеться про призначення та потенціал Європейського порталу даних, що об'єднує дані державного сектору, які не можуть бути повністю відкритими. Європейський Союз створив Європейський реєстр, який допомагає знаходити набори даних державного сектору, якими не можна ділитися як відкритими даними. Європейський реєстр захищених даних, що зберігаються державним сектором (ERPD), доступний через Європейський портал даних і підтримує повторне використання цінних даних, дотримуючись правил конфіденційності та інтелектуальної власності. Реєстр було створено відповідно до Закону «Про управління даними», який визнає, що певна інформація, яка збирається та зберігається державними органами (зокрема - дані про здоров'я, мобільність або бізнес) не може бути опублікована відкрито. Натомість державні органи публікують метадані, що пояснюють, які дані існують, хто їх зберігає та як можна отримати до них доступ. ERPD діє як точка доступу на європейському рівні, яка об'єднує цю інформацію з усього ЄС. Кожна країна створює єдиний національний інформаційний пункт, що передає структуровані метадані до європейського реєстру, розміщеного на Європейському порталі даних. Тут вже представлено понад мільйон наборів даних з усієї Європи, а тепер також будуть і відомості про захищені дані. Використання спільних європейських стандартів гарантує, що інформацію можна шукати та порівнювати в різних країнах. Реєстр призначений для дослідників, підприємств, журналістів та державних органів, які шукають дані, що можуть підтримувати інновації або працювати в суспільних інтересах. Підвищуючи прозорість та доступність, ERPD підтримує відповідальне повторне використання даних, не послаблюючи правовий захист. Користувачі можуть ознайомитися з реєстром через Європейський портал даних та зв'язатися з національними органами влади, щоб дізнатися більше про умови доступу.

Детальніше: <https://data.europa.eu/en/news-events/news/european-register-protected-data-public-sector-data-your-fingertips>,

https://data.europa.eu/sites/default/files/course/v1.3_ERPD_Technical%20recommendations%20for%20member%20states_Harvesting%20guidelines.pdf, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj/eng>

Фото: скріншот

92% СТУДЕНТІВ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ШІ: ЯК УНІВЕРСИТЕТАМ НА ЦЕ РЕАГУВАТИ?



На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Тома Вільямса «Майже повсюдне використання ШІ студентами призводить до поляризації поглядів». У ній ідеться про результати дослідження того, як відбувається використання генеративного штучного інтелекту студентами британських університетів, а також пропонується обговорити неоднозначну реакцію академічної спільноти на стрімке поширення таких технологій. Згідно зі звітом Higher Education Policy Institute та компанії Kortext генеративним ШІ користуються 92 % студентів, тоді як рік тому цей показник становив 66 %. Найчастіше студенти використовують ChatGPT та інші системи для пояснення складних тем, підготовки коротких викладів матеріалу, пошуку ідей і структурування письмових робіт. Частина респондентів описує ШІ як «постійно доступного навчального помічника», що допомагає працювати у власному темпі та швидко отримувати пояснення без необхідності чекати консультацій викладача. Поширення ГШІ дедалі більше поляризує викладачів: частина з них розглядає такі інструменти як можливість переосмислити викладання й оцінювання, розвивати нові цифрові компетентності студентів, тоді як інші висловлюють занепокоєння через ризики для академічної доброчесності, зниження рівня самостійної роботи та поступову втрату навичок академічного письма. Для багатьох студентів використання ШІ вже стало звичною частиною навчання, а не винятковою практикою, частина опитаних вважає генеративний ШІ таким самим базовим інструментом, якими раніше стали пошукові системи або сервіси автоматичної перевірки тексту. Том Вільямс з тривогою говорить про те, що університети досі не виробили єдиного підходу до регулювання використання ШІ. Одні заклади освіти активно інтегрують такі інструменти у навчальний процес і змінюють формати оцінювання, тоді як інші намагаються обмежувати або контролювати їхнє використання. Це створює ситуацію невизначеності як для студентів, так і для викладачів. Суттєву проблему становить також нерівність доступу: платні версії ШІ-сервісів часто забезпечують більш широкі можливості й вищу якість результатів, а це може формувати нові освітні переваги для частини студентів. Отже, генеративний штучний інтелект наразі став невід'ємною частиною сучасного студентського середовища, тому університети мають адаптуватись до нової реальності, визначати нові правила академічної етики.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/near-universal-student-ai-use-leading-polarised-views>

Фото: pixabay.com

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНО-ВИМІРЮВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ»



Міністерство освіти і науки України пропонує до громадського обговорення проєкт стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності G6 «Інформаційно-вимірювальні технології» галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво. Проєкт розроблено на виконання статті 10 Закону України «Про вищу освіту». Він містить загальну характеристику, вимоги щодо обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного рівня освіти, мінімальний обсяг практичної підготовки для освітньо-професійних програм, опис предметної області, перелік обов'язкових компетентностей випускника, загальні компетентності, форму атестації, перелік нормативних документів. Дія стандарту поширюватиметься на здобувачів вищої освіти та заклади вищої освіти. Його упровадження забезпечить встановлення рамкових вимог до освітніх програм та компетентностей здобувачів освіти. Зауваження та пропозиції до проєкту стандарту можна подати до 1 червня 2026 року.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-standartu-vyshchoi-osvity-pershoho-rivnia-zi-spetsialnosti-g6-informatsiino-vymiriuvalni-tekhnologii>, <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorenniya/2026/05/18/g6-bakalavr.docx>

Фото: МОН

«ТИХА» ТОКСИЧНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ: ЧОМУ АКАДЕМІЧНА СИСТЕМА ІГНОРУЄ ЗЛОВЖИВАННЯ



На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джульєт Роуселл «Тонкі, але постійні зловживання владою в академічному середовищі, уникають санкцій». У ній йдеться про результати дослідження, автори якого встановили, що значна частина зловживань у вищій освіті залишається поза межами формальних дисциплінарних процедур внаслідок прихованого і системного характеру таких практик. Мова не лише про широковідомі випадки дискримінації чи насильства, а й про менш помітні форми впливу, які підспудно формують атмосферу залежності та професійної вразливості. Академічне середовище побудоване на асиметричних відносинах між викладачами й студентами, керівниками та молодими науковцями, університетами й так званими «зірковими» дослідниками, здатними залучати значні грантові ресурси. Це створює умови, за яких зловживання можуть залишатися непомітними або трактуватися як звичайні особливості академічної культури. Особливо вразливими є аспіранти і дослідники на початкових етапах кар'єри, які дуже сильно залежать від рекомендацій, доступу до наукових мереж,

участі у проєктах і підтримки своїх наукових керівників. Прикладами такого прихованого тиску може бути виключення з дослідницьких груп, блокування участі у грантових заявках, відмова в рекомендаціях або ігнорування професійних звернень. Автори дослідження підкреслюють, що навіть відсутність відповіді чи систематичне замовчування можуть перетворюватися на інструмент контролю, який впливає на подальшу академічну долю людини. Традиційні механізми реагування переважно орієнтовані на окремий зафіксований інцидент, тоді як значна частина таких практик має накопичувальний характер. Через це потерпілі не можуть довести системність проблеми або побоюються професійних наслідків після офіційного звернення з цього приводу. Університетам і науковим закладам необхідно максимально уважно працювати над формуванням атмосфери безпеки всередині академічних колективів, створювати умови, за яких молоді науковці матимуть більше можливостей для зміни наукових керівників чи роботи з кількома наставниками одночасно. Джульєт Роуселл наголошує, що дискусія про якість академічного середовища дедалі частіше виходить за межі формальних правил і охоплює питання неформальної влади, професійної залежності та внутрішньої культури університетів.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/subtle-persistent-power-abuse-academia-evades-sanction>

Фото: pixabay.com

ЯК УНІВЕРСИТЕТИ МОЖУТЬ ЗАХИЩАТИ ТА СПРИЯТИ АКАДЕМІЧНІЙ СВОБОДІ



На сайті Європейської асоціації університетів опубліковано матеріал «Як університети можуть захищати та сприяти академічній свободі: принципи та рекомендації EUA». У ньому зазначається, що академічна свобода є основою наукової діяльності та передумовою для того, щоб університети могли виконувати свої суспільні ролі. У Європі та в усьому світі академічна свобода та інституційна автономія опиняються під дедалі більшим тиском. Для Європейської асоціації університетів вкрай важливо підтримувати університети, які є центральними дійовими особами у захисті та просуванні академічної свободи. У підготовленому документі EUA пропонує ключові принципи та конкретні практичні рекомендації щодо захисту та зміцнення академічної свободи. EUA закликає своїх членів по всій Європі взяти на себе зобов'язання щодо захисту та просування академічної свободи в своїх університетах шляхом розроблення та впровадження власних інституційних керівних принципів і політик.

Детальніше: <https://www.eua.eu/publications/positions/how-universities-can-protect-and-promote-academic-freedom.html>,

Фото: скріншот

ІІІ-ЛЕКТОРИ ТА «ЖИВІ» НАСТАВНИКИ: НОВА МОДЕЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ



На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джульєт Роуселл «Віртуальні викладачі перебуватимуть під наглядом академічних працівників в університеті зі штучним інтелектом». У ній йдеться про заклад вищої освіти, який планує використовувати ІІІ-тьюторів та цифрових аватарів для викладання магістерських програм, залишаючи за викладачами функції академічного супроводу, оцінювання й персональної підтримки студентів. Лондонська школа інновацій, новий заклад післядипломного навчання, який нещодавно отримав право присуджувати наукові ступені та готується розпочати навчання вже цього року. Університет пропонуватиме програми з машинного навчання, цифрових інновацій, підприємництва й трансформації бізнесу. Основою освітньої моделі стане власна онлайн-платформа, де студенти взаємодіятимуть із персональними ІІІ-тьюторами. Здобувачі освіти будуть отримувати навчальний контент у текстовому форматі або у вигляді відео з цифровими аватарами викладачів. Така система має забезпечити персоналізоване й гнучке навчання: після завершення кожного модулю студенти мають проходити так званий «сократівський діалог» із ІІІ-тьютором, відповідаючи на запитання та аналізуючи власне розуміння матеріалу. При цьому людина залишається в центрі уваги: студенти зможуть у будь-який момент звернутися до реального викладача або отримати консультацію наукового керівника. Формативне оцінювання й частина зворотного зв'язку здійснюватимуться за допомогою ІІІ, однак підсумкове оцінювання залишатиметься за академічними працівниками. Наразі університети вже експериментують з цифровими аватарами викладачів, інтерактивними ІІІ-помічниками та автоматизованими системами оцінювання, аргументуючи це можливістю зменшити адміністративне навантаження на викладачів і приділити більше уваги індивідуальній роботі зі студентами. Водночас зростає побоювання щодо втрати педагогічних навичок, знеособлення освітнього процесу та формування надмірної залежності від технологій. Прихильники нової моделі навчання розглядають штучний інтелект не як заміну викладача, а як інструмент перерозподілу академічної праці. За цією логікою, традиційні лекції та повторювані пояснення можуть поступово передаватися цифровим системам, тоді як роль університетського викладача дедалі більше зміщуватиметься у бік наставництва, індивідуальних консультацій, розвитку критичного мислення й наукової роботи. Джульєт закликає до обговорення місця штучного інтелекту у вищій освіті не з позицій розгляду окремих цифрових інструментів, а задля переосмислення самої моделі університетського

викладання, співвідношення між технологіями та людською участю в освітньому процесі.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/virtual-lecturers-be-overseen-academics-ai-university>

Фото: скріншот

«ФАЛЬШИВІ» СТУДЕНТИ Й ВІЗОВІ РИЗИКИ

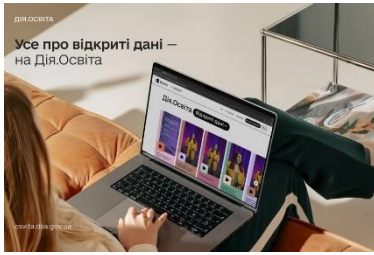


На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Гелен Пекер «МВС закликають ділитися з університетами даними про недобросовісних агентів». У ній ідеться про хвилю занепокоєння британських університетів новими правилами контролю за міжнародним студентським набором, які одночасно посилюють вимоги до фіксації діяльності освітніх агентів та не гарантують доступу до інформації про посередників, яких уряд вважає ризикованими. Зміни у правилах роботи університетів зі студентськими рекрутинговими агентами вимагають, щоб ЗВО розкривали детальну інформацію про агентів, які брали участь у залученні студентів. Виникає проблема так званих «bad actors» — агентів, яких підозрюють у формальному залученні студентів, які насправді не мають реального наміру навчатися (люди вступають до університетів, не відвідують заняття, швидко залишають навчання або використовують студентський маршрут для інших міграційних цілей). Представники університетського сектору побоюються, що уряд накопичуватиме інформацію про таких агентів, але не буде ділитись нею із самими університетами, які в кінцевому рахунку несуть відповідальність за дотримання візових правил. Нові механізми можуть створити ситуацію інформаційної асиметрії: університет може провести власну перевірку агента, укласти з ним контракт і лише згодом дізнатися, що цей посередник уже викликав підозри у державних органів. В умовах посилення міграційного контролю це формує додатковий ризик для самих закладів освіти, оскільки одним із ключових показників їхньої надійності є частка студентів, яким відмовляють у візах. Окрему увагу приділено галузевій системі принципів і стандартів роботи з освітніми агентами, оскільки університети повинні не лише декларувати дотримання певних принципів, а й надавати докази моніторингу діяльності посередників. У більш широкому контексті стаття привертає увагу до посилення контролю за ринком освітнього посередництва, який дедалі частіше розглядається не лише як інструмент глобального рекрутингу, а і як потенційна зона міграційних, фінансових та репутаційних ризиків для університетів і держави в цілому.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/share-agent-bad-actor-data-universities-home-office-told>

Фото: pixabay.com

ЯК ПРАЦЮВАТИ З ВІДКРИТИМИ ДАНИМИ



На платформі «ДіяОсвіта» представлені 6 освітніх продуктів для навчання професійної роботи з реєстрами та великими масивами відкритої державної інформації. Відкриті дані допомагають ефективно боротися з корупцією, масштабувати бізнес, створювати нові ІТ-продукти та ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення. Усі зацікавлені можуть долучитись до опанування наступних тем: «Хроніки відкритих даних» (12 епізодів для повного занурення в тему від експертів Мінцифри, Prozorro, аналітиків та ІТ-фахівців); «Журналістика даних» (як знаходити приховані сенси у великих масивах інформації, створювати візуалізації та писати резонансні матеріали); «Основи роботи з відкритими даними» (де шукати публічну інформацію та як її використовувати для розвитку громад, перевірки бюджетних витрат або розробки ІТ-рішень); «Відкриті дані для державних службовців» (як системно розвивати та оприлюднювати дані, щоб підвищити прозорість установи та допомогти бізнесу й громадськості створювати зручні сервіси); «Відкриті дані для бізнесу» (як аналізувати ринок, перевіряти контрагентів, знаходити вільні ніші, створювати ІТ-сервіси та уникати фінансових ризиків); «Адвокація відкритих даних» (як просувати ідеї відкритості та добиватися публікації нових державних даних).

Детальніше: <https://thedigital.gov.ua/news/education/vid-teoriyi-do-praktyky-opanovuyte-robotu-z-vidkrytymy-danymy-na-platformi-dii-aosvita>,
<https://www.facebook.com/mintsyfra/posts/pfbid02xe49Gw6gJQZpg95jeXsDhe49hf4oRpQtXQQyQFYtZt7KMyTxrY7oEQALJZTVCyrl>

Фото: Мінцифри

НАЦРЕПОЗИТАРІЙ ЗАПРОШУЄ ДОСЛІДНИКІВ ТА ОСВІТЯН ДО РОБОТИ З НАБОРАМИ НАУКОВИХ ДАНИХ



На офіційному вебпорталі НРАТ запроваджено сервіси збереження наукових даних. Про це йшлося на заходах, присвячених Тижню Відкритого Уряду, які були організовані за підтримки МОН Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» 12 і 19 травня 2026 року. Відтепер усі охочі можуть скористатись сервісами НРАТ для подання наборів наукових даних, створених у рамках ДіР, що пройшли систему державної реєстрації, або підготовлених в ініціативному порядку. Реалізовано два сценарії роботи. Для робіт, які вже отримали державний обліковий номер (досліджень і дисертацій) завантаження наборів даних відбувається через е-кабінет установ. Поділитись датасетами, підготовленими у рамках ініціативних досліджень можуть авторизовані за афіліацією користувачі НРАТ, скориставшись системою самоархівзації.

Відповідні інструктивні матеріали оприлюднені на офіційному вебпорталі НРАТ у розділі Q&A. Перші набори наукових даних уже представлені у Нацрепозитарії, запрошуємо знайомитись із ними та додавати власні на підтримку концепції відкритої науки та FAIR.

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/yak-peredaty-nabir-naukovyh-danyh>,
<https://nrat.ukrintei.ua/yak-dodaty-nabir-naukovyh-danyh-do-zareyestrovanoiy-dir>,
<https://nrat.ukrintei.ua/yak-zdijsnyty-samoarhivacziyu-naboru-naukovyh-danyh>,
<https://webinar.ukrintei.ua>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи



ЗАПИТАЙ У ДАНИХ

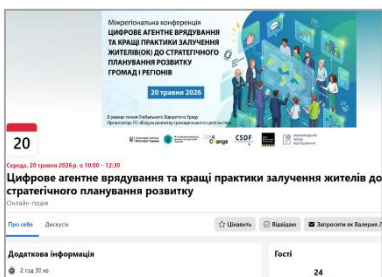


19 травня 2026 року в рамках Тижня Відкритого Уряду в онлайн-форматі відбувся захід «Запитай у даних: фокус-група з використання 13 років звітів ІПВГ». Він був покликаний зосередити увагу на найбільш актуальних запитах користувачів до ІШ-асистента, що стане основою удосконалення його функціоналу та відповідної бази знань, її тематики й функціоналу інструментів ІШ. Обговорювали, як ІШ може спрощувати роботу з багаторічними звітами ІПВГ; які дані та теми користувачів цікавлять найчастіше; яких функцій бракує для зручної роботи з відкритими даними; як зробити портал ІПВГ більш зручним і доступним для громад, журналістів, дослідників і органів влади. Організатори: ГО «Нова Енергія» та проєкт «Ефективне державне управління».

Детальніше: <https://nova-energiya.org.ua/fokus-grupa-z-rozvytku-shi-asystenta-portalu-ipvg/>,
<https://forms.gle/X7JKgQ9H9SBZGA7x9>,
<https://www.kmu.gov.ua/news/publiczni-zakhody-tyzhnia-vidkrytoho-uriadu-2026>

Фото: скріншот

ЦИФРОВЕ АГЕНТНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

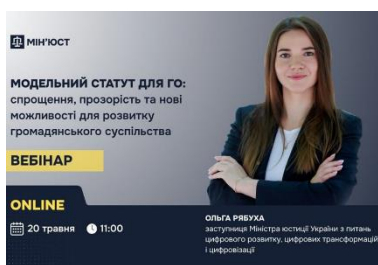


20 травня 2026 року в рамках Тижня Відкритого Уряду у змішаному форматі відбулася міжрегіональна конференція «Цифрове агентне врядування та кращі практики залучення жителів до стратегічного планування розвитку громад і регіонів». Вона стала площадкою для презентації керівних настанов та цифрових інструментів залучення громадськості до стратегічного планування розвитку громад і територій, ознайомлення з успішними практиками та обговорення можливостей їхнього масштабування. Учасники дізналися про сучасні цифрові підходи до участі громадян в управлінні; стандарти Ради Європи у сфері врядування; метод DIY4Change, який дозволяє зменшити навантаження на посадових осіб та підвищити ефективність залучення мешканців; як цифрові підходи та партнерство держави, громад і міжнародних програм змінюють участь громадян у прийнятті управлінських рішень; конкретні інструменти підтримки громадськості; методичні рекомендації щодо залучення громадськості до розроблення й моніторингу реалізації стратегій розвитку; III-інструмент «Я впливаю на розвиток своєї громади»; цифрове агентне залучення в реальному часі. Організатори: ГО «Форум розвитку громадянського суспільства», Міністерство розвитку громад та територій України, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Координаційна рада «Ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд Україна», «Дім громадянського суспільства», Міжнародний фонд «Відродження».

Детальніше: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/weekogp20260520.pdf>, <https://www.kmu.gov.ua/news/publicni-zakhody-tyzhnia-vidkrytoho-uriadu-2026>, <https://www.facebook.com/events/1677780043416078/>, <https://forms.gle/GgErnsjwn5C4LgRt9>

Фото: скріншот

ПРОЗОРІСТЬ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

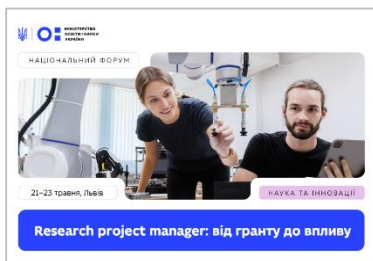


20 травня 2026 року в рамках Тижня Відкритого Уряду відбувся вебінар «Модельний статут для громадських організацій: спрощення, прозорість та нові можливості для розвитку громадянського суспільства». Захід був покликаний поінформувати усіх зацікавлених осіб про перехід громадських організацій на діяльність згідно модельного статуту, який дозволяє швидше вносити зміни до реєстраційних даних, підвищує гнучкість роботи громадських об'єднань та зменшує адміністративне навантаження. Обговорювали наступні питання: актуальність модельного статуту; що таке модельний статут та

практика його застосування; спрощена й швидка реєстрація і портал «Дія»; чому старий статут може стати проблемою для громадської організації; послуги Міністерства юстиції України; технічні аспекти та практичні кейси застосування модельного статуту в Україні. Організатор - Міністерство юстиції України.

Детальніше: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/weekogp20260519.pdf>,
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/weekogp20260520.pdf>,
<https://www.facebook.com/minjust.official/posts/pfbid02ASUGzgtKb7Qiv4uMGE76f4qL1HRWPRNxNBgz4VBzazbECc2gCtSk4Uxzab11FzRCL>,
<https://www.kmu.gov.ua/news/publiczni-zakhody-tyzhnia-vidkrytoho-uriadu-2026>
Фото: організатори

ВІД ГРАНТУ ДО ВПЛИВУ



21–23 травня 2026 року у рамках відзначення Дня науки в Україні відбувся форум «Research project manager: від гранту до впливу». Захід став площадкою для обміну практичним досвідом у сфері управління науковими проєктами та розвитку професійної спільноти research project managers в Україні. Обговорювали повний цикл супроводу наукових проєктів — від пошуку грантових можливостей і формування міжнародних консорціумів до реалізації проєктів, фінансового та юридичного супроводу, звітування, трансферу технологій, захисту прав інтелектуальної власності й оцінювання впливу досліджень. Організатори: Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка».

Детальніше: <https://lpnu.ua/events/natsionalnyi-forum-research-project-manager-vid-hrantu-do-vplyvu>,
<https://lpnu.ua/sites/default/files/2026/4/20/events/35882/zaproshennya-monlvidden-nauki.pdf>, <https://mon.gov.ua/news/natsionalnyi-forum-research-project-manager-vid-hrantu-do-vplyvu-vidbudetsia-u-lvovi>

Фото: МОН

ПРОЗОРИСТЬ ЗАМІСТЬ КОРУПЦІЇ



22 травня 2026 року в рамках Тижня Відкритого Уряду в онлайн-форматі відбувся захід «Відкриті дані як основа прозорості держави». Він став площадкою для поширення інформації про актуальні питання цифровізації та поширення відкритих даних у контексті боротьби з корупцією. Відбулися виступи експертів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, НАЗК, Офісу Генерального прокурора та Вищої кваліфікаційної

комісії суддів України з питань використання цифрових технологій та відкритих даних для розбудови системи правосуддя та підтримки діяльності антикорупційних органів, забезпечення прозорості як фундаменту стійкості України, посилення доброчесності та підзвітності. Організатор – Міністерство цифрової трансформації України.

Детальніше: <https://www.facebook.com/mintsyfra/posts/pfbid0cSZK6S37bLjztn7E3PnPDdn8ZkNMZGHZJJnzcNHbTjJi9kkzGLjnjqEXNdNcvuKknl>,
<https://forms.gle/D4JgBHkSP7RN3mFKA>,
https://drive.google.com/file/d/1Z7251YwPe2jIDS5KZjcPTY2Gr7W_INNE/view?usp=drive_link,
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/partnerstvo/weekogp20260522c.pdf>,
<https://www.kmu.gov.ua/news/publiczni-zakhody-tyzhnia-vidkrytoho-uriadu-2026>

Фото: Мінцифри

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЗМІНЮЄ АРХІТЕКТОНІКУ НАВЧАННЯ



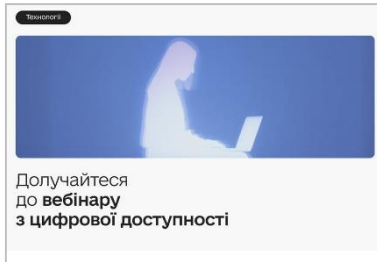
27 травня 2026 року в онлайн-форматі відбудеться круглий стіл «Освіта 5-0: як штучний інтелект змінює архітектуру навчання». Під час заходу планується обговорити, як інструменти штучного інтелекту впливають на академічну діяльність та вищу освіту. Будуть розглядатись наступні питання: ставлення університетської спільноти до ГШІ; нова архітектура

навчання, редизайн навчального контенту; детектори ГШІ як інструмент доброчесності, забезпечення валідації живого мислення чи загроза академічній довірі; ГШІ VS академічна довіра які існують виклики та можливості для системи оцінювання набутих знань; як побудувати інституційну стратегію, встановити етичні та нормативні рамки використання ГШІ в освіті 5; результати опитування викладачів щодо їх ставлення до використання ГШІ в освітньому процесі. Організатори: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Інститут професійної освіти НАПН України, Державний податковий університет, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Детальніше: https://kneu.edu.ua/ua/events/round_table_5/,
<https://forms.gle/KwDM9Bn9jgfREKwN6>,
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdVTiYxtF_xzt1DF_95NWz-ZyrsC8JLHH4HHNyAvb_cT,
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScMnlbfcDcVAEDVR-J2xWfBIliqZyiYbwpjdkROZ_wbwjY9sQ/viewform

Фото: скріншот

ЯК СТВОРЮВАТИ ДОСТУПНІ ЦИФРОВІ СЕРВІСИ



27 травня 2026 року відбудеться вебінар «Вебдоступність: як створювати сервіси без бар'єрів». Він покликаний надати дизайнерам, розробникам, продакт- і проєктним менеджерам, держслужбовцям та всім, хто створює застосунки й сайти роз'яснення щодо забезпечення безбар'єрності цифрових продуктів. Слухачі отримають поради щодо того, як

зробити сайти та застосунки комфортними й доступними для всіх - від молоді до старших користувачів, людей із порушеннями зору, слуху чи моторики. Під час вебінару планується обговорити базові принципи цифрової доступності; ключові вимоги до сайтів і застосунків; роботу скринридерів та прості способи перевірки сервісів на доступність. Організатори: Мінцифри, ПРООН в Україні.

Детальніше: <https://diia.gov.ua/vebdostupnist-ia-k-stvoriuvaty-servisy-bez-barieriv>, <https://www.facebook.com/mintsyfra/posts/pfbid026hNEdqnubGsukCix8BDF6fXFW1NTK4rJbVBPdDEkBysUYWebES47hkWeGEFuePvI>

Фото: скріншот

ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗЯХ ҐРУНТОЗНАВСТВА, АГРОХІМІЇ ТА ЗЕМЛЕРОБСТВА



28 травня 2026 року відбудеться міжнародна науково-практична конференція молодих учених та спеціалістів «Молодіжні інновації у галузях ґрунтознавства, агрохімії та землеробства - шлях до smart-управління в АПК». Захід присвячений 85-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Фатєєва Анатолія Івановича. Він стане площадкою для

обговорення актуальних питань упровадження інноваційних технологій у ґрунтознавстві, агрохімії та землеробстві; розроблення науково обґрунтованих заходів для сталого розвитку агросфери; визначення перспектив комплексного застосування геопросторових інструментів, систем дистанційного моніторингу та баз даних для забезпечення сталого smart-управління земельними ресурсами в агропромисловому комплексі України. Організатор - Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О.В. Соколовського».

Детальніше: <https://issar.com.ua/mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferencziya-molodih-uchenih-ta-speczialistiv-molodizhni-innovaczi%20u-galuzyah-%20runtoznastva-agrohimii%20ta-zemlerobstva-shlyah-do-s>, <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeE8YBKeIJWhm9riH32Dzq4urZEtgM00rUXEbyGGue3JpAmjA/viewform>, <http://naas.gov.ua/preview/mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiya-molodykh-uchenikh-ta-spetsialistiv-molodizhni-innovatsi/>

Фото: організатор

БІОГРАФІЧНЕ ЗНАННЯ У СУСПІЛЬНОМУ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ Й ДУХОВНОМУ ПРОСТОРИ



3 червня 2026 року у змішаному форматі відбудеться захід «Біографічне знання у суспільному, інтелектуальному і духовному просторі сучасної України». Подія приурочена до дня народження засновника і першого директора Інституту біографічних досліджень НБУВ доктора історичних наук, професора Віталія Сергійовича Чишка.

Планується обговорити завдання вітчизняної біографіки, її роль та значення в національному науковому, освітньому й культурно-інформаційному просторі, наближення біографіки до інтересів широкого загалу співвітчизників, зв'язок з гуманістичними цінностями, розмаїття форм і жанрів української біографіки, творчий інструментарій, спадщину поколінь діячів науки, освіти й культури, український мемуарій у комунікативному просторі ХХІ століття, комунікативні практики біографіки, біографіку у просторі видавничої діяльності та електронно-інформаційних ресурсів. Організатор - Інститут біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Детальніше: <https://www.nbu.gov.ua/node/6996>,

<https://www.facebook.com/Vernadsky.Library/posts/pfbid028vZTKRSYyFKLcSG35pUTxBYQvoLNUxPDnhRRVpQ4ruNCi6ThiM6acP8dmBQ4HDGVl>

Фото: скріншот

ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ



12 червня 2026 року в онлайн-форматі відбудеться міжнародна науково-практична конференція «Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості». Планується обговорити наступні питання: соціально-економічний вимір геополітики; макроекономічні виклики та адаптація економічної аналітики; економічна аналітика у стратегіях стійкості

бізнесу в умовах невизначеності; розвиток аналітичної освіти та підготовка фахівців з новими компетенціями; цифровізація, BigData та штучний інтелект в економічному аналізі. Організатори: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Сухумський державний університет (Грузія), Політехнічний університет Картахени (Іспанія), Університет імені Миколаса Ромеріса (Литва), Бізнес-школа Університету Норд (Норвегія).

Детальніше: https://kneu.edu.ua/ua/events/mij_conf_3/,

<https://drive.google.com/file/d/1GVWR76fEqVlbjroScZUEyo5eewNWWkBv/view>

Фото: організатори

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ. Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:



<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>,

<https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

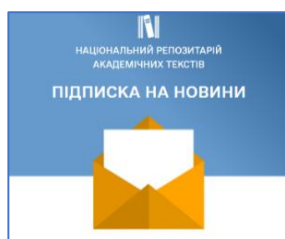
<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJIh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

<https://mastodon.social/@nrat>

https://www.threads.com/@nrat_ukrintei

<https://bsky.app/profile/nrat-portal.bsky.social>



Усі бажуючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>